

FESTIWAL **SOLi**
D **ARTS**
of **2011**

Gdańsk, 12 sierpnia - 2 września

Solidarity of Arts 2011

Gdańsk, 12 sierpnia – 2 września

Już 12-go sierpnia rusza trzecia edycja festiwalu **Solidarity of Arts**.

Na to wydarzenie, które w krótkim czasie stało się wizytówką wysokiej kultury na wybrzeżu, mają zaszczyt zaprosić Państwa instytucje kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, a także Urząd Miasta Gdańska, Polski Instytut Sztuki Filmowej oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Prosta idea polegająca na przyciąganiu wybitnych polskich i światowych artystów do miejsca wyjątkowego dla historii naszego kraju i kontynentu okazała się bardzo twórcza i inspirująca. Wspólnie przedstawiamy rzeczy nowe, które pozostają w pamięci publiczności i krytyków na długo po festiwalu.

Tak jak w latach ubiegłych, dobór wykonawców i lokalizacji pozwala spełnić dwa ważne założenia naszego wydarzenia: promowanie artystów i instytucji kultury związanych z Trójmiastem i Pomorzem, oraz wyjście z prezentowanymi produkcjami w przestrzeń miejską.

Wyjątkowo – dzięki niezwykłym gwiazdom trzeciej edycji – zapowiadają się też tradycyjne punkty programu: ceremonia wręczenia Neptunów – nagród Prezydenta Gdańska, oraz uroczystości odcisnięcia dłoni w Alei Gwiazd na wyspie Ołowiance.

Największym wydarzeniem **Solidarity of Arts 2011** będzie widowisko Marcus+. Na trzech scenach ustawionych za Filharmonią Bałtycką Marcus Miller, Sinfonia Varsovia oraz wybitni muzycy z kraju i ze świata stworzą największe jazzowe show tego roku w Polsce.

W programie nie zabraknie miejsca również dla wydarzeń nawiązujących do Polskiej Prezydencji. W Filharmonii Bałtyckiej odbędzie się premierowy koncert I, CULTURE Orchestra (projekt Instytutu Adama Mickiewicza). W jej składzie zagra ponad 50 najlepszych młodych muzyków z Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Polski i Ukrainy.

World Orchestra Grzecha Piotrowskiego (zagrają w Filharmonii już 13-go sierpnia) to również wielka promocja idei wspólnego europejskiego tworzenia. Dobrze się składa, że już na samym początku Prezydencji, właśnie w Gdańsku ludzie wielkich talentów udowodnią, że unijna polityka wschodnia nie jest tylko hasłem. Oczywiście trudno o lepsze miejsce dla realizacji obu projektów. Parafrazując słowa Prezydenta Pawła Adamowicza: Gdańsk to miasto solidarności sztuk i sztuki solidarności. Sukces poprzednich edycji zobowiązuje. W trakcie **Solidarity of Arts 2011** będziemy korzystać ze sprawdzonego sposobu okazywania szacunku trójmiejskiej publiczności: zamiast pompy – bezkompromisowa jakość artystyczna. Do zobaczenia w Gdańsku.

Rada Programowa festiwalu

Solidarity of Arts 2011

Gdańsk, 12 sierpnia – 2 września

Rada programowa

Przewodniczący

Władysław Zawistowski

Dyrektor Departamentu Kultury,
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Wiceprzewodnicząca

Anna Zbierska

Dyrektor Biura Prezydenta ds. Promocji Miasta,
Urząd Miejski w Gdańsku

Anna Czekanowicz-Drażewska

Dyrektor Biura Prezydenta ds. Kultury,
Urząd Miejski w Gdańsku

Beata Jaworowska

Zastępca Dyrektora Departamentu Kultury,
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Agnieszka Odorowicz

Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej

Roman Perucki

Dyrektor Polskiej Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku

Dyrektor artystyczny festiwalu

Krzysztof Materna

Solidarity of Arts 2011

Gdańsk, 12 sierpnia – 2 września

Organizatorzy:

Samorząd Województwa Pomorskiego

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Miasto Gdańsk

Polski Instytut Sztuki Filmowej

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Solidarity of Arts 2011

Gdańsk, 12 sierpnia – 2 września

Sponsor główny:

Grupa Lotos

Sponsorzy:

Kredyt Bank

Operator sieci Plus

Solidarity of Arts 2011

Gdańsk, 12 sierpnia – 2 września

Partnerzy:

Polska Filharmonia Bałtycka

Europejskie Centrum Solidarności

Nadbałtyckie Centrum Kultury

Instytut Adama Mickiewicza

Państwowy Teatr Wybrzeże w Gdańsku

MM Communications

Solidarity of Arts 2011

Gdańsk, 12 sierpnia – 2 września

Patroni medialni:

UROCZYSTE ODCIŚNIĘCIE DŁONI W ALEI GWIAZD

**Dziedziniec Polskiej Filharmonii
Bałtyckiej, 12 sierpnia, piątek,
godzina 19:00 oraz 20 sierpnia,
sobota, godzina 20:00**

W pasażu na wyspie Ołowiance w pobliżu Polskiej Filharmonii Bałtyckiej znajduje się Aleja Gwiazd, na której znakomici polscy i zagraniczni artyści pozostawiają odciski swoich dłoni. Jednym z autorów pomysłu Alei jest profesor warszawskiej ASP Adam Myjak. Oprócz gwiazd rodzimych trwały ślad zostawili tu między innymi David Lynch, zdobywczyni Oscarów Faye Dunaway, Anna Paquin i Marcia Gay Harden, Sir Neville Marriner, Marcus Miller, John Scofield, Eddie Daniels, Lars Danielsson, Leszek Możdżer i Paweł Mykietyn. 12-go sierpnia, bezpośrednio przed oficjalnym otwarciem trzeciej edycji festiwalu, dołączy do nich grupa tegorocznych laureatów nagród Prezydenta Miasta Gdańska. O oprawę muzyczną wydarzenia zadba sekcja dęta orkiestry I, CULTURE. Tuż przed widowiskiem Marcus+, 20-go sierpnia o godzinie 20:00, swoje dłonie odcisną tu gwiazdy tego największego w Polsce wydarzenia jazzowego 2011 roku: Angélique Kidjo i Trilok Gurtu.

 Polska Filharmonia Bałtycka
im. Fryderyka Chopina w Gdańsku

CEREMONIA WRĘCZENIA NAGRÓD PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA NEPTUNY 2011 ORAZ OFICJALNE OTWARCIE FESTIWALU SOLIDARITY OF ARTS

Dwór Artusa w Gdańsku,
12 sierpnia, piątek,
godzina 20:00

Festiwal **Solidarity of Arts 2011** oficjalnie rozpocznie się ceremonią wręczenia Neptunów, czyli przyznawanych od 2006 roku nagród Prezydenta Miasta Gdańska. Laureatami są polscy i zagraniczni twórcy, którzy pozostawiają trwałe ślady w historii Gdańska i promują wartości, które w Gdańsku mają szczególne znaczenie. W ubiegłych latach Neptuny otrzymywali: Jacek Fedorowicz, Przemysław Gintrowski, Agnieszka Holland, Paweł Huelle, Krystyna Janda, Jan A.P. Kaczmarek, Maja Komorowska, Marcel Łoziński, Leszek Moździerz, Krzysztof Penderecki, Ewa Pobłocka, Jerzy Radziwiłowicz, Volker Schlöndorff, Joanna Szczepkowska oraz Andrzej Wajda. O oprawę muzyczną wydarzenia zadba orkiestra Wojciecha Rajskiego.

WORLD ORCHESTRA

GRZECHA PIOTROWSKIEGO

Polska Filharmonia Bałtycka,

13 sierpnia, sobota, godzina 20:00

BILETY: Ticket Pro i kasy Filharmonii (tel. 58 320 62 62)

World Orchestra Grzecha Piotrowskiego to podróż do korzeni muzyki. Do muzyki świata, prastarej improwizacji z czasów, w których nie było zapisu nutowego, a wielopokoleniowe tradycje muzyczne były przekazywane z ojca na syna. Mimo rozwoju cywilizacji muzyka pozostaje jedynym uniwersalnym językiem świata. To język duszy, który podświadomie znamy wszyscy. Jego piękno jest w stanie poruszyć każdego, niezależnie od wieku, religii, kontynentu czy statusu społecznego.

Instrumentarium zespołu Grzecha jest wyjątkowe. Brzmienie symfonicznej orkiestry ozdabiają: ormiański duduk, bułgarski kaval, mołdawskie tsymbały, kurai z Bashkirii, lira, harfa, fińska kantela. Techniki wokalne stosowane przez Ruth Wilhelmine Meyer, Siergieja Starostina czy Sinikkę Langeland sięgają wokalnych tradycji śpiewaków z Bułgarii (biały śpiew), Laponii (joik), Tuwy, Mongolii, Japonii i Norwegii (śpiew gardłowy). W tej orkiestrze nawet zwyczajny saksofon Grzecha Piotrowskiego

to rzadko spotykana odmiana „zakręconego” sopranu z 1918 roku.

World Orchestra to więcej niż współcześnie zaaranżowany projekt wykorzystujący rzadko spotykane instrumenty: to muzyczna podróż pełna przestrzeni, subtelnych emocji i magii, spójna współpraca bogatych osobowości i pulsujących temperamentów, dialog między tradycją a nowoczesnością; między muzycznymi kulturami świata a wspólnotowością XXI wieku, między energią a kontemplacją. Największym atutem projektu jest absolutna wirtuozeria artystów, ich wieloletnie doświadczenie i trudna do opisanego słowami radość grania.

worldorchestra.eu

GRZECH PIOTROWSKI

Grzech to jedna z ciekawszych indywidualności w polskim świecie muzycznym. Postać, którą trudno zamknąć w konkretne ramy, bo jest równocześnie saksofonistą, producentem muzycznym, aranżerem, wydawcą (Alchemik Records), właścicielem Jazzklubu “Mała i czarna”.

Zdobywca wielu prestiżowych nagród (wśród nich Grand Prix Hoilaart Jazz Festival 1998). Artysta balansujący na krawędzi jazzu, folkloru, new impresjonizmu i muzyki filmowej. Jego otwarta sceniczna osobowość sprawia, że koncerty przyciągają ludzi a muzyka trafia bezpośrednio do ich wnętrza.

Cechą Grzechowych formacji jest to, że emanują energią, liryką, nostalgią, muzyczną przenośnią i zadumą. Jednocześnie są pełne humoru i muzycznego dystansu. Artysta mocno podkreśla, że jego muzyka jest głęboko zakorzeniona w polskiej tradycji, wschodnim i bałkańskim folklorze oraz klasyce.

Ostatnio współpracuje z takimi artystami jak: Ruth Wilhelmine Meyer, Sainkho Namtchylak, Terje Isungset, Arild Andersen, Jon Christensen, Jorn Simen Overli, Theodosii Spassov, Azat Bikchurin, Neli Andreeva, Sinikka Langeland, Borys Szyc, Kasia Moś, Marcin Wasilewski, Vladiswar Nadishana, Bram Stadhouders, Wiesław Pieregórka, Marcel Comendant, Piotr Polk oraz z zespołami: Akku, Karuzela Group, World Orchestra by Grzech Piotrowski, Alchemik, Oxen.

grzechpiotrowski.pl

ZAGRANICZNI GOŚCIE WORLD ORCHESTRA

GRZECHA PIOTROWSKIEGO

NA FESTIWALU SOLIDARITY OF ARTS:

Ruth Wilehelmine Meyer

Stworzyła swój własny świat dźwięków wykorzystując ogromne możliwości wokalne. Głos o 5 oktawach, czerpie inspiracje z wokalnych tradycji północy: północnej Kanady, Grenlandi, Norwegii, Syberii, Szkocji.

Sinikka Langeland

Wokalistka folkowa, jest najlepszym muzykiem na świecie grającym na średniowiecznej kanteli. Jej wydawcą jest ECM.

sinikka.no/Pages/Frame.html

Theodosii Spassov

Kaval, drewniany flet o ośmiu otworach, to jedno z najstarszych narzędzi muzycznych w Europie, mający szerokie możliwości dźwiękowe. Artysta rozwinął swój unikalny sposób gry na instrumencie łącząc tradycyjny folklor z jazzem, fusion i muzyką klasyczną. Kilka lat temu nagrodzony jako najlepszy muzyk Europy Wschodniej, bohater narodowy Bułgarii. Nagrywał tematy do filmowych ścieżek Carlosa Siliotto i Ennio Morricone.

theodosiispassov.com/en/

Azat Bikchurin

Flagowy muzyk suwerennego Państwa Baszkirstan (góry Ural) grający na unikatowym instrumencie Kurai, który można usłyszeć tylko w tej części Uralu. Zjawiskowy, charyzmatyczny muzyk, który swoją wiedzę muzyczną posiadał od swoich przodków.

youtube.com/watch?v=qfj64LHfhv0&feature=youtube_gdata

Espen Leite Skarpengland

Jest kompozytorem i muzykiem, który chętnie improwizuje i czuje się świetnie w całym muzycznym spektrum. W roku 2008 skomponował muzykę do przedstawienia „The Suicide” Moiry Buffini (premiera w Teatrze Narodowym w Oslo), jak również do dramatów Henryka Ibsena i Knuta Hamsuna. The National Stage of Norway zaprosiło Espena Skarpenglanda do udziału w trzech produkcjach, które planowane są na najbliższe dwa lata. Brał udział w wielu nagraniach płyt, a w 2008 roku nawiązał współpracę z jedną z najbardziej znanych sopranistek szwedzkich Anne Sofie von Otter.

Marcin Wasilewski

Jeden z najbardziej utalentowanych polskich pianistów jazzowych. Współpracował z takimi artystami jak Tomasz Stańko, Manu Katche, Joe Lovano, Dhafer Youssef, Henryk Miśkiewicz, Tomasz Szukalski, Piotr Wojtasik, Janusz Muniak, Baltica Ensemble, Anna Maria Jopek, Trygve Seim. W 2008 r. wydał swoją pierwszą płytę w słynnym jazzowym wydawnictwie ECM – *Marcin Wasilewski Trio*.

Bram Stadhouders

Młody, najzdolniejszy artysta muzyki improwizowanej w Holandii. Jego brzmienie jest filmowe, nierealne, używa gitary i syntezatorów by tworzyć magiczne kompozycje charakterystyczne tylko dla niego.

bramstadhouders.nl/index.htm

Vladiswar Nadishana

Opracował unikalną technikę gry na każdym ze swoich instrumentów, wykorzystuje zaawansowane techniki edycji dźwięku cyfrowego, nazwane “sound microsurgery”.

nadishana.com/Rus/CollaborationsEng.htm

Siergiej Starostin

Gdyby przyznawano Nobla w dziedzinie folkloru rosyjskiego, z pewnością jako pierwszy otrzymałby go Siergiej Starostin, genialny muzyk folkowy i jazzowy, wokalista i multinstrumentalista. Podczas swoich ekspedycji po Rosji zebrał i zachował od zapomnienia niemal 3000 pieśni i piosenek.

bbc.co.uk/radio3/world/awards2003/profile_starostin

Taisia Krasnopevtseva

Młoda utalentowana muzyczka, która uczestniczy w projekcie Siergieja Starostina. Śpiewa i gra na lirze korbowej. Jej repertuar zawiera wiele oryginalnych, tradycyjnych pieśni, zbieranych w różnych obszarach Rosji podczas wypraw etnograficznych. Krasnopevtseva uczestniczyła w nich jako członkini znanej rosyjskiej grupy folkowej Veretenze.

Huun-Huur-Tu

Przy granicy rosyjsko-mongolskiej położona jest niewielka autonomiczna republika Tuwy. Stamtąd pochodzi grupa muzyczna, która – wykonując muzykę silnie inspirowaną tradycją – stała się jednym z najbardziej znanych na świecie zespołów z Azji i byłego Związku Radzieckiego. Po legendarnej podróży do USA w 1993 roku, członkowie grupy wzięli udział w nagraniach Franka Zappy (*Civilization, Phaze III*, 1995) i Kronos Quartet (*Night Prayers*, 1994), na których wywarli wielkie wrażenie. Grupa stanowi kwartet śpiewu gardłowego. Istnieje od 1992 roku. Jej nazwa Huun-Huur-Tu oznacza dosłownie słoneczne śmigło; nawiązuje do magicznego momentu, zaraz po wschodzie albo przed zachodem słońca, gdy pionowo rozdzielają się promienie światła. Dla członków grupy Huun-Huur-Tu załamanie światła powodujące ten efekt jest analogią „załamania” dźwięku podczas tuwińskiego śpiewu gardłowego. W swojej twórczości dążą do odrodzenia tradycyjnej spuścizny pieśni tuwińskiej. W ich muzyce można odnaleźć szeroki wachlarz stylów, ale najbardziej wyjątkowy jest właśnie śpiew gardłowy. Instrumenty, które wykorzystują, to między innymi igil, chomus (jakucka drumla), doshpuluur (drewniana tuwińska lutnia o długim gryfie) i tungur (szamański tamburyn). Zespół wydał 13 własnych albumów oraz kilka z innymi wykonawcami. Członkowie grupy wielokrotnie pojawiali się na płytach innych artystów wprowadzając swoim śpiewem niepowtarzalny, szamański klimat.

hhtmusic.com

The Bulgarian Voices – Angelite

Na ceremonii wręczenia nagród Nobla w Oslo w 1996 roku zaśpiewał właśnie ten żeński chór z Bułgarii. Fenomenalny zespół zachwycał świat objeżdżając z koncertami całą kulę ziemską – od Placu Czerwonego do Watykanu, od Meksyku po Indie. Dziewczyny współpracowały z japońskimi perkusistami z Kodo, w 2002 roku zespół wystąpił z Norymberską Orkiestrą Symfoniczną oraz na koncercie z Bobby McFerrinem. Chór brał udział we wspólnych projektach z Janem Garbarkiem i Angélique Kidjo. Angelite wyprodukowały także fascynujące nagrania z Huun-Huur-Tu (album *Fly, fly my Sadness*, 1996). Płyta ta jest jednym z niezwykłych pomysłów w dorobku Ukraińca Michaiła Alperina, pianisty, obecnie profesora Akademii Muzycznej w Oslo i lidera grupy Moscow Art Trio, oraz wokalisty Siergieja Starostina. Wszystko zaczęło się w roku 1987. Chór podpisał kontrakt z JARO i zaczęła się jego tryumfalna podróż po świecie i nominacje do Grammy. W 1995 roku ustalila się nazwa The Bulgarian Voices Angelite (Anioły), pod którą występują w Europie. W USA chór jest znany jako The Bulgarian Women's Choir. W roku 2000 amerykański Amazon wybrał nagrany przez zespół Voices of Life jako album roku. Phil Collins napisał dla nich piosenkę *Transformation*, wykonywaną na ścieżce dźwiękowej disneyowskiego filmu animowanego *Mój Brat Niedźwiedź* (2003). Zespół miał też rozkładówkę w *The New York Times*.

W dyskografii Angelite można znaleźć zarówno muzykę kościoła prawosławnego (kolędy prawosławne, muzyka cerkiewna), jak i *Balkan passions*.

Tajemnicza, może nawet mistyczna jakość cechująca brzmienie zespołu wyrasta z preferencji wokalistek do pozostawania w drugim głosie, który utrzymuje lekki interwał w stosunku do prowadzącej melodii. To przynosi niemalże dysonujący zgrzyt, który ma jednakże wielką siłę oddziaływania i rozwija spektrum brzmień.

Angelite oferują więc coś, co wychodzi poza typową muzykę folkową – artystyczne i umiejętne udoskonalenie tradycyjnych elementów, które – pomimo bliskich związków z folklorem bułgarskim – stanowi kategorię sama dla siebie. Autentyczny dźwięk, zachowujący folkowe dziedzictwo i jednocześnie wielki krok w nieznane sfery muzyki.

singers.com/choral/voicesangelite

INTERAKTYWNA WYSTAWA MULTIMEDIALNA „WOLNE MEDIA 1981” KRZYSZTOFA TCHÓRZEWSKIEGO

**Okolice dworca kolejowego
Gdańsk Główny, 19 sierpnia,
piątek - 21 sierpnia, niedziela**

WSTĘP WOLNY

Zrozumienie idei wystawy „Wolne Media 1981” wymaga krótkiej podróży w czasie.

30 lat temu, w wrześniu, rozpoczęły się obrady Krajowego Zjazdu Delegatów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Solidarność, na którym odbyły się pierwsze w pełni demokratyczne wybory w powojennej Polsce. Podczas tego zjazdu powstała również pierwsza niezależna ekipa telewizyjna. Był to załóżek zespołu Biura Informacyjno-Prasowego Solidarności (BIPS). Wkrótce Solidarność zesłała do podziemia, a razem z nią wolna sztuka. Ale niezależne media swoją produkcją filmów i programów stworzyły zjawisko, które można nazwać niezależną medialną historią PRL. Wolne Media to interaktywna wystawa multimedialna, która pokazuje fragmenty niezależnych realizacji z okresu 1981-89. Powstanie Wolnych Mediów dało szansę realizatorom i reżyserom, którzy nie mogli nic realizować przed 1980 rokiem, lub których filmy były zatrzymane przez cenzurę PRL. Na zjeździe Solidarności w 1981 roku wśród twórców niezależnych mediów byli m. in. Mirosław Chojecki (współzałożyciel KOR, szef oficyny NOWA i Studia Media Kontakt), Marek Łochwicki (współtwórca Studia Video Gdańsk) i Marek Owiński (twórca Radia Solidarność i podziemnego Radia „S”). To oni będą głównymi przewodnikami multimedialnej wystawy.

Wywiady z nimi przypomną losy podziemnych spektakli, teatrów, filmów, wystaw, nagrań, w których brali udział Ernest Bryll, Ewa Dałkowska, Agnieszka Holland, Jacek Petrycki, Kazimierz Kaczor, Jacek Fedorowicz, Olgierd Łukaszewicz, Krystyna Janda, Jan Pietrzak, Joanna Szczepkowska, Andrzej Wajda i inni artyści, których widzowie zobaczą we fragmentach archiwalnych filmów oraz współcześnie: jako obserwatorów wspominających tamten czas.

Gdzie to można zobaczyć?

Na ekranie umieszczonym w okolicach dworca kolejowego Gdańsk Główny, na którym będą też wyświetlane zestawy złożone z fragmentów filmów „niepokornych”, które powstawały w latach 1976-1980 w oficjalnym obiegu, ale wiele z nich trafiło na ekrany tylko dzięki Solidarności dopiero w 1981 roku. Każdy z zestawów będzie trwał około godziny. Będą to zatrzymane filmy dokumentalne

B. Kosińskiego, M. Łozińskiego, K. Kieślowskiego i wielu innych dokumentalistów. Pokazane zostaną również filmy reżyserów Kina Moralnego Niepokoju, którym patronują A. Wajda i K. Kieślowski. Filmy te ułożone zostały w cykle:

„Zmory stalinizmu”,
„Mała stabilizacja lat 60-tych”,
„Bunt rodzi się na prowincji” – lata 70-te,
oraz „Niech Zstąpi duch Twój” i „Narodziny Solidarności”.

Projekcje będą trwały od godziny 9:00 do 21:00. Na stojącym w przestrzeni publicznej ekranie wyświetlane będą nie tylko filmy, ale także wypowiedzi mieszkańców Trójmiasta o tym, co wiedzą i pamiętają o latach 1981–89. Przeszłość sytuacji ekranowej nakładać się będzie na rzeczywistość, a fragmenty filmów uzupełnią wspomnienia ludzi, którzy tym samym odnajdą się po obu stronach dokumentu.

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

Krzysztof Tchórzewski

Krzysztof Tchórzewski z artystycznymi wizjami obcował od dziecka. Urodził się w 1950 roku w Kielcach w rodzinie wybitnego malarza i profesora Akademii Sztuk Pięknych, Jerzego Tchórzewskiego. Jest reżyserem po szkole filmowej w Łodzi (1979), scenarzystą i aktorem, ale także historykiem sztuki – ten wydział ukończył na Uniwersytecie Warszawskim.

W 1981 roku wyreżyserował film *Stacja – I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ Solidarność*. W 1991 roku został przewodniczącym Sekretariatu Kultury NSZZ Solidarność, a w latach 2003-2007 był członkiem zarządu Stowarzyszenia Filmowców Polskich.

W roku przełomu ustrojowego w Polsce zdobył dwie nagrody – Srebrne Grono w Łagowie i Nagrodę Prezydenta Gdyni na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych za film *Stan Wewnętrzny* wyprodukowany w 1983 roku.

Wyreżyserował kilka filmów fabularnych i wiele dokumentalnych. W wielu zajmował się tematem Solidarności (*Przeklęta Ameryka*, 1991; *Stan Wewnętrzny*, 1989; dokumenty *Redaktorzy Podziemia*, 1995; *Bogdan i Inni*, 1992; oraz *Stacja – Pierwszy Krajowy Zjazd NSZZ Solidarność*)

filmpolski.pl/fp/index.php/111501

PRZESTRZEŃ WOLNOŚCI: WIDOWISKO JAZZOWE MARCUS+ Scena Plenerowa Polskiej Filharmonii Bałtyckiej, 20 sierpnia, sobota, godzina 20:30

WSTĘP WOLNY

Formuła, rozmach i jakość artystyczna największego widowiska jazzowego 2010 roku (Moździerz+) do tego stopnia zachwyciły jednego z wybitnych gości Leszka, że tym razem to ów gość wystąpi w roli gospodarza show. Kierownik muzyczny Marcus Miller zaprosił do udziału w koncercie Marcus+ światowej klasy muzyków jazzowych. Na trzech scenach ustawionych za Polską Filharmonią Bałtycką na wyspie Ołowiance w Gdańsku wybitni artyści zagrają utwory własne oraz wybrane przez Marcusa wspólnie z nim i jego zespołem (który nawiasem mówiąc też składa się z wielkich jazzmanów: dwóch z nich, Alexa Hana i Louisa Cato, gdańska publiczność miała okazję podziwiać już w zeszłym roku). Marcus+ będzie jedynym widowiskiem w Polsce, na którym artysta zaprezentuje materiał ze swojego albumu *Marcus Miller – Live in Monte Carlo* (2010) w oprawie godnej tego wielkiego projektu. Orkiestrę Symfoniczną Monte Carlo zastąpi Symfonia Varsovia pod batutą „Zeliga jazzu”, Gila Goldsteina. Polscy goście Marcusa Millera to Leszek Moździerz (któremu Moździerz+ przyniósł serię nagród, między innymi Sztorm Roku Gazety Wyborczej w kategorii Największe Wydarzenie 2010), oraz Tomasz Stańko. Po raz kolejny założenia inscenizacyjne widowiska wpisują się w ideę festiwalu **Solidarity of Arts**: uwalniamy sztukę wysoką i wychodzimy z nią w przestrzeń miejską. Medialnym współorganizatorem wydarzenia będzie Canal+, który planuje transmisję widowiska bezpośrednio ze sceny plenerowej Filharmonii Bałtyckiej.

Wykonawcy:

Marcus Miller z zespołem (Alex Han, Federico Gonzalez Peña, Sean Jones, Louis Cato)

Marcus Miller+ Trilok Gurtu (Indie)

Marcus Miller+ Angélique Kidjo (Benin)

Marcus Miller+ Leszek Moździerz (Polska)

Marcus Miller+ Tomasz Stańko (Polska) z zespołem (Dominik Wania, Craig Taborn, Sławomir Kurkiewicz, Joey Baron)

Marcus Miller+ Edmar Castaneda (Kolumbia)

Marcus Miller+ Gil Goldstein (Stany Zjednoczone) i **Sinfonia Varsovia**

Scenografia: **Radek Dębniak**

Scenariusz i reżyseria: **Krzysztof Materna**

 Polska Filharmonia Bałtycka
im. Fryderyka Chopina w Gdańsku

CANAL+

communications

Marcus Miller

Marcus Miller urodził się na Brooklynie w 1959 roku. Wyraźne rozgraniczanie gatunków muzyki, których jest żywą legendą (jazz, jazz fusion, R&B i funk) dosyć go irytuje. Jako trzynastolatek grał już na klarnecie, fortepianie i gitarze basowej, zaczynał pisać muzykę. W 1981 roku dołączył do zespołu Milesa Davisa, swojego idola lat dziecięcych, z którym koncertował przez dwa kolejne lata. W 1986 roku sam wyprodukował jego niesamowity album *Tutu*, potem jeszcze dwa kolejne. Jako basista Miller pojawia się na ponad 400 nagraniach artystów tak różnych jak Elton John, Joe Sample, Mariah Carey, McCoy Tyner, Bill Withers, Billy Idol, Bryan Ferry, Frank Sinatra czy LL Cool J. Jest zdobywcą nagród Grammy jako autor i wykonawca (*M Squared* za najlepszy album jazzu współczesnego 2001 roku) i jako producent (między innymi wspomniany *Tutu* Davisa, utwór Power of Love Luthera Vandrossa z 1991 roku, oraz dwie płyty saksofonisty altowego Davida Sanborna – *Voyeur* z 1981 roku i *Inside* z 1999). Marcus Miller pisze także muzykę do filmu.

Można ją usłyszeć w takich produkcjach jak Boomerang (Eddie Murphy, Halle Berry), Siesta (Ellen Barkin), Ladies' Man (Tim Meadows) czy Deliver Us From Eva (LL Cool J). Na początku 2011 roku wydana została płyta *Marcus Miller – Live in Monte Carlo*, z udziałem Orkiestry Symfonicznej Monte Carlo. Widowisko jazzowe Marcus+ na festiwalu Solidarity of Arts będzie jedyną w Polsce okazją doświadczenia tego niezwykłego projektu na własnej skórze, w godnej geniuszu gospodarza oprawie i z udziałem Sinfonii Varsovii.

marcusmiller.com

ZESPÓŁ MARCUSA MILLERA:

Alex Han

Alex Han ma 23 lata i jest jednym z najbardziej uzdolnionych saksofonistów jazzowych swojego pokolenia. Na festiwalu Solidarity of Arts artysta wystąpi po raz drugi, oczywiście jako członek ścisłej egzekutywy Marcusa Millera. Han już jako trzynastolatek wystąpił na Międzynarodowym Festiwalu Jazzowym Lapataia w Punta del Este w Urugwaju. Tam wymienił swoje muzyczne mleczaki na zęby stałe u boku takich muzyków jak Paquito D'Rivera, Joe Lovano, Lewis Nash, Slide Hampton, Johnny Griffin, Kenny Barron, Jon Faddis, Nicholas Payton, Dave Valentin, Claudio Roditi i Antonio Sanchez. W 2006 otrzymał stypendium prezydenckie do prestiżowego Berklee College of Music. Studia skończył z wyróżnieniem po zaledwie trzech latach. Z czasem było jeszcze lepiej, bo talent Hana jemu samemu stopniowo wymykał się spod kontroli. Młody muzyk zdążył już zagrać z takimi legendami jak Herbie Hancock, George Duke, Joey DeFrancesco, George Benson, Poncho Sanchez, James Moody, Kirk Whalum, Bob Mintzer, Jimmy Haslip, Marcus Baylor, Russell Ferrante, Patrice Rushen, Oscar Peterson, Rufus Reid, Keb' Mo', Diane Reeves, Roy Hargrove, James Carter, Ken Peplowski, Terri Lyne Carrington, Brian Lynch, Akira Tana, Gerri Allen, Shelly Berg i Walt Weiskopf. Firmy produkujące sprzęt muzyczny zabijają się o zakontraktowanie Hana jako swojego artysty. Póki co udało się to sześciu markom.

Są nimi Yamaha, Rico Reeds, Beechler Mouthpieces, Applied Microphone Technology (AMT), Neotech Straps i ProTec Cases. Od kilku lat Alex Han ściśle współpracuje z Marcusem Millerem, jest członkiem (między innymi) jego podróży sentymentalnej na cześć Milesa Davisa, czyli trasy *Tutu Revisited*. Kto pamięta wspólne granie Hana, Leszka Możdżera i Marcusa Millera na środkowej scenie widowiska Możdżer+, ten wie o kim mowa: Alex Han jest jazzmenem światowej klasy.

alexhan.com

Federico Gonzales Peña

Grać z Markusem Millerem to szczególna przygoda. Biorą w niej udział ludzie, którzy sami są niezwykli. Federico już w wieku 4 lat zaczął grać na różnych instrumentach perkusyjnych – tuż po przeprowadzce z urugwajskiego Montevideo, gdzie się urodził w 1966 roku, do argentyńskiego Buenos Aires. Choć perkusja pozostała w sercu jego południowej natury, wkrótce odkrył fortepian. Stało się to w domu jego babci, która grała na organach, sama była też spełnioną pianistką. Niebawem zaczął więc lekcje pianina, co przyniosło pierwsze kompozycje. Po trzech latach intensywnej pracy nadal przejawiał zainteresowanie tematem, które nawet wzrosło, więc jego nauczycielem został argentyński pianista Antonio de Raco (był też nauczycielem Marthy Argerich i Claudio Arrau). Jego kariera jako profesjonalisty rozpoczęła się gdy miał 15 lat – nagrywał w studiach dla producentów muzycznych grając w różnych stylach, co zostało zauważone przez argentyńskich muzyków sesyjnych takich jak Gustavo Denez (Sweater), El Soca, Daniel Colombres, El Mono Fontana, Juan del Barrio i Jota Morelli. Jako siedemnastolatek Federico zjawił się w Waszyngtonie. Po rocznym pobycie w Berklee College of Music młody klawiszowiec powrócił do Waszyngtonu i pracował z zespołami grającymi muzykę Go-Go typową dla regionu waszyngtońskiego. A potem spotkał Me'shell N'DegeOcello i we dwójkę rozpoczęli wspólną trwającą 20 lat podróż dookoła świata, w trakcie której wiele razy spotkali się z nominacjami do Grammy, a także odkrywali dla publiczności swoje kolejne, rewelacyjne albumy. Obecnie stoi za klawiszowym sterem w SMV, podróżując z Marcusem Millerem. W wolnym czasie przygotowuje kompozycje i produkcje dla zespołu swych przyjaciół – ich trio nosi nazwę GAIA.

Sean Jones

Rok 2010 przyniósł wielkie zmiany w życiu tego uznanego amerykańskiego trębacza i kompozytora. Po ponad pięciu latach muzyk opuścił grupę Wyntona Marsalisa (Wynton Marsalis' Jazz at Lincoln Center Orchestra) i dołączył zespołu Marcusa Millera, któremu towarzyszył w jego letniej trasie po Europie. W 2011 Jones wydał swój szósty album *No Need For Words* i po raz drugi koncertuje z Millerem. To on gra na albumie Nancy Wilson *Turned to Blue* (Grammy za najlepszy album wokalny jazzu 2007). Jones jest laureatem prestiżowych wyróżnień Downbeat Magazine (wschodząca gwiazda 2006 i 2007) i JazzTimes Magazine (najlepszy nowy artysta 2007). Kto jeszcze nie słyszał brzmienia trąbki Seana Jonesa, ten powinien wejść na stronę internetową artysty (link poniżej) i odczekać 25 sekund pierwszego nagrania w tle.

seanjonesmusic.com

Louis Cato

Ponieważ ten notoryczny współpracownik Marcusa Millera wciąż jest bardzo młody, jego biografia wygląda nieco inaczej niż pozostałych gwiazd festiwalu Solidarity of Arts.

Cato urodził się w Lizbonie, szybko przeniósł się (a raczej został przeniesiony) do Stanów Zjednoczonych, gdzie od 2-go do 5-go roku życia lat grał na bębnach podczas mszy świętych w Ohio, a potem w mieście Waszyngton. Od 8-go roku życia zaczął grać na basie. Louis występował już w Europie, Ameryce Południowej i Afryce. Grał i nagrywał z artystami takimi jak Brian McKnight, Roy Hargrove, Stevie Wonder, LaToya Luckett (Destiny's Child), Q-tip, Wynton Marsalis, Wyclef Jean, Sean Jones, Solange Knowles, Jason Palmer, Talib Kweli i Idle Warship, Norah Jones, Donald Harrison, Christian Scott, Bobby Brown, Derek Trucks, Ryan Leslie, Sam Kininger. Wszyscy podkreślają, że Cato jest w stanie zagrać każdy gatunek (nie tylko) jazzu z unikalnym wyczuciem i pasją oraz instynktowną autentycznością. W ostatnich latach pracował z Bilalem jako basista i z Marcusem Millerem jako perkusista. Jest członkiem zespołów 6Figures oraz Chapter2.

zildjian.com/Artists/C/Louis-Cato

GWIAZDY MARCUS+:

Trilok Gurtu

Urodzony w Bombaju wirtuoz perkusji Trilok Gurtu został uznany najlepszym żyjącym perkusistą na świecie w plebiscycie Drum Magazine w 1999 roku. Zaczynał jako członek John McLaughlin trio, grał z Donem Cherry (ojcem Nene), Janem Garbarkiem, Pathem Metheny. Pod koniec lat 90-tych jego zespół The Glimpse występował na największych światowych festiwalach u boku takich artystów jak Eric Clapton, Bob Dylan czy REM. W 2002 roku wydał płytę *Rememberance* (nominacja do BBC World Music Award oraz do EMMY), która była kolejnym przełomem – zachwyty tym albumem wśród fanów i krytyków trwa do dzisiaj. Nie często zdarza się żeby muzyk tak głęboko zanurzony w wyniesionej z domu tradycji muzycznej (słysząc ją na większości z jego 20 albumów) odniósł tak gigantyczny komercyjny sukces. Jego wycucie rytmu jest jednak uznawane w przemyśle muzycznym za jedyne w swoim rodzaju. Stacja BBC nazwała go „seryjnym kolaboratorem” z uwagi na niesłabnącą chęć muzycznego świata do „grania z Trilokiem”.

trilokgurtu.net

Angélique Kidjo

Urodzona w Beninie Angélique Kidjo jest uosobieniem wszystkiego co najlepsze w muzyce i kulturze Afryki, jej bodaj najśłynniejszą muzyczną ambasadorką i ikoną współczesnej World Music. W 2008 roku płyta wokalistki *Djin Djin* zdobyła nagrodę Grammy za najlepszy album tego gatunku, a jej ostatnia płyta (*Öyö*, 2010), została niedawno nominowana do Grammy w tej samej kategorii. Wśród artystów z którymi nagrywała lub koncertowała są Carlos Santana, Dave Matthews Band, Peter Gabriel, Bono, Herbie Hancock, Cassandra Wilson, Annie Lennox i Vernon Reid. Nagrała w sumie 12 płyt, z których większość to charakterystyczna mieszanka popu i pieśni afrykańskich. Artystka była jedną z głównych gwiazd ceremonii otwarcia piłkarskich Mistrzostw Świata w RPA w 2010 roku. To ona śpiewa jedną z dwóch głównych piosenek w filmie *Król Lew 2, We Are One*.

Magazyn Time nadał jej tytuł Pierwszej Divy Afryki, mimo że od ponad dwudziestu lat artystka mieszka poza kontynentem. Obecnie za dom uważa Nowy Jork, gdzie jej aktywność artystyczna na muzycznej scenie miasta regularnie zawstydza młodszych. Angélique Kidjo od 2002 roku jest Ambasadorem Dobrej Woli UNICEF i jedną z pierwszych gwiazd, której Marcus Miller zaproponował udział w widowisku Marcus+.

kidjo.com

Leszek Możdżer

Światowej klasy pianista i jeden z największych polskich jazzmanów w ogóle: oto jedna z polskich gwiazd widowiska Marcus+ w ramach Solidarity of Arts 2011.

Leszek Możdżer urodził się w Gdańsku w 1971 roku. Jest absolwentem gdańskiej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki. Na początku związany był z formacją Miłość (1991-97) oraz kwartetem Zbigniewa Namysłowskiego (1992-95), ale jeszcze w połowie lat 90. zaczął nagrywać płyty autorskie. Dzisiaj jego dyskografia stanowi osobny artykuł w Wikipedii, niezależny od artykułu o samym muzyku... Leszek Możdżer jest laureatem mrowia nagród, między innymi Fryderyka (jazzowy muzyk roku 1998), Paszportu Polityki (2004), Nagrody Wielkiej Fundacji Kultury (2005) oraz Nagrody Ministerstwa Spraw Zagranicznych za promowanie polskiej kultury za granicą (2007). Jest również etatowym posiadaczem tytułu Pianisty Roku czytelników Jazz Forum. Jako swoich mistrzów wymienia często Lestera Bowie, Tomasza Stańko, Zbigniewa Preisnera i Adama Makowicza. Występ z tym ostatnim we wrześniu 2004 na koncertach w Carnegie Hall w Nowym Jorku został nazywany „kulminacyjnym momentem polskiej pianistyki jazzowej.” Możdżer nagrywał również z Januszem Muniakiem, Michałem Urbaniakiem, Piotrem Wojtasikiem, Adamem Pierończykiem, Henrykiem Miśkiewiczem i Anną Marią Jopek. Od dawna współpracuje z Janem Kaczmarkiem (komponującym dla wytwórni 20th Century Fox i Miramax). Wspólnie nagrywali nagrodzoną Oscarem muzykę do *Finding Neverland* (2004). Kompozycje Leszka można też często usłyszeć w teatrze. W Polsce pisał między innymi do spektaklu *Śluby Panieńskie* Jana Englerta (Teatr Narodowy w Warszawie), musicalu *Scat* (Teatr Capitol we Wrocławiu) oraz *Hair* (Teatr Muzyczny w Gdyni).

Już od wielu lat Możdżer zaprasza do swoich przedsięwzięć wybitnych muzyków z całego świata. Przed wszystkim, jak mówi, żeby się od nich uczyć. Założone przez niego trio Możdżer – Danielsson – Fresco

nagrało dwie rewelacyjne płyty: *The Time* (2005) oraz *Between Us And The Light* (2006), przy czym ta druga osiągnęła pułap podwójnej platyny w dwa tygodnie po swojej premierze. Leszek Możdżer występował już niemal w całej Europie, w USA, Kanadzie, Ameryce Południowej (w Chile grał koncert dla 15,000 osób), a także w Chinach, Japonii, Malezji i Singapurze. Nawet w dorobku tak wielkiego muzyka ubiegłoroczne widowisko Możdżer+ (którego Leszek był nie tylko głównym aktorem, ale również kierownikiem muzycznym) zajmuje miejsce szczególne. Wydarzenie przyniosło pianście szereg wyjątkowych wyróżnień: Możdżer został laureatem Pomorskiej Nagrody Artystycznej 2011 w kategorii Kreacje Artystyczne, za „wyjątkową wszechstronność [...] i dynamiczne widowisko muzyczne z udziałem jazzowych osobistości z całego świata.” Jazz Forum uznało Możdżer+ za największe wydarzenie roku 2010, Gazeta Wyborcza uhonorowała koncert tytułem Sztorm Roku (najlepsze wydarzenie 2010 roku), a sam Leszek został laureatem MocArt'a 2010 RMF Classic w kategorii Człowiek Roku.

mozdzer.com

Tomasz Stańko

Tomasz Stańko to trębacz jazzowy światowej klasy. Zaczynał w 1962 roku z Adamem Makowiczem (ich Jazz Darings nazywany jest pierwszym europejskim zespołem free jazzowym), oraz jako członek kwintetu Krzysztofa Komedy. Stańko grał z Komedią przez pięć lat i uczestniczył w nagraniach większości polskich kompozycji filmowych kompozytora.

W 1968 roku miał już swój własny, rozslawiający imię polskiej muzyki na świecie kwintet. Zespół ten (grał w nim m. in. Zbigniew Seifert) do dziś uważany jest za jeden z kamieni milowych rozwoju sztuki i kultury jazzu w Polsce i Europie.

W latach 1970-tych Stańko współpracował z Krzysztofem Pendereckim i Donem Cherrym. W latach 80-tych eksperymentował z rockiem i muzyką elektroakustyczną. Płyta *Soul of Things*, którą nagrał w 2002 roku z pianistą Marcinem Wasilewskim, basistą Sławomirem Kurkiewiczem i bębniarzem Michałem Miśkiewiczem, przyniosła mu Fryderyka – jednego z czterech w karierze w kategorii „album jazzowy roku”. Do dziś jest ona uznawana za „zasadniczy wzór stylu Stańki i jego nieomylnie rozpoznawalnego, mrocznego i intensywnego brzmienia.”

Tomasz Stańko jest laureatem dziesiątek innych, najbardziej prestiżowych nagród muzycznych, w tym Europejskiej Nagrody Jazzowej (2003) oraz Deutscher Schallplattenpreis za album *Green Hill* (płyta roku 2000).

W 2011 roku Tomasz Stańko otrzymał Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski „za wybitne zasługi dla kultury narodowej, za osiągnięcia w twórczości artystycznej.”

tomaszstanko.com

Edmar Castaneda

Edmar Castaneda urodził się w Bogocie w 1978 roku. Od czasu przeprowadzki do Nowego Jorku (1994) udało mu się nie tylko odnieść ogromny sukces komercyjny. Przede wszystkim swoją grą zmienił spojrzenie świata jazzu na harfę. Castaneda potrafi zagrać rzeczy trudne z zachwycającą lekkością, a *New York Times* zdążył już o nim napisać, że jest „osobnym wszechświatem muzycznym”. Na jego drugiej płycie *Entre Cuerdas* gościnnie wystąpili Joe Locke i John Scofield, a magazyn *JazzTimes* od razu przyznał, że kolumbijczyk nie ma obecnie żadnej konkurencji, ponieważ nie ma muzyka, który mógłby wydobyć z harfy tak niesamowite, dynamiczne brzmienie. Artysta występował na najbardziej prestiżowych scenach świata (Carnegie Hall, DC Jazz Festival (wcześniej Festiwal Duke’a Ellingtona), Jazz w Centrum Lincolna, Tanglewood). Prowadził też warsztaty muzyki Ameryki Łacińskiej w prestiżowym Berklee College of Music. W ostatnim czasie Castaneda zdobył również uznanie jako kompozytor. Na zlecenie Camac Harps (firma wyprodukowała całą kolekcję tzw. harf kolumbijskich na jego cześć) wspólnie z argentyńskim kompozytorem Carlosem Franzettim napisał *Wspomnienia z Południa* na harfę kolumbijską, harfę klasyczną i orkiestrę kameralną. Wystarczy otworzyć stronę internetową artysty i posłuchać zamieszczonych na niej próbek utworów, żeby uwierzyć. To muzyk jedyny w swoim rodzaju.

edmarcastaneda.com

Gil Goldstein

Pat Metheny (z którym Goldstein studiował na uniwersytecie w Miami w latach 1972-1973) powiedział o nim, że jest Zeligiem jazzu (ukłon w stronę Leonarda Zelig, postaci-kameleona wymyślonej i zagranej przez Woody Allena w 1983 roku). Porównanie o tyle trafne, że artysta uchodzi za tuza w każdej dyscyplinie jazzu, którą w danym momencie uprawia.

Gil Goldstein urodził się w Baltimore w 1950 roku. Jest pianistą (który zaczynał i wciąż gra na akordeonie), aranżerem, producentem płytowym, kompozytorem muzyki filmowej, absolwentem Berklee College of Music i profesorem New York University. Zdobył cztery nagrody Grammy: w 1993 roku za rekonstrukcję orkiestracji nagrań *Miles Davis and Quincy Jones Play the Music of Gil Evans*, w 2004 za aranżę na płytę Michaela Breckera *Wide Angles*, oraz w 2006 za aranżację klasyka *What Are You Doing the Rest of Your Life* dla Stinga i Chrisa Bottiego. Goldstein nagrał 8 solowych płyt, na większości których słysząc wybitnych muzyków spoza Stanów Zjednoczonych. Dwa przykłady to cudowne albumy *Zebra Coast* (1992) z mistrzami flamenco Carles’em Benavente (bas) i Jorge Pardo (flet i saksofon) oraz *Infinite Love* (1993) z brazylijskimi gitarzystami Romero Lubambo i Toninho Hortą.

Na początku (czyli w drugiej połowie lat 70-tych) występował z takimi muzykami jak Pat Martino, Pat Metheny, Billy Cobham, Ray Barretto i Lee Konitz.

W połowie lat 80-tych wielki Jim Hall zaprosił go do pracy ze swoim kwartetem, a w 1993 roku to właśnie Goldstein wyprodukował nagranie duetu Metheny/Hall pt. *Something Special*. Niepostrzeżenie instrumentalista Goldstein stał się (również wybitnym) aranżerem i producentem. Na długiej liście

gwiazd, dla których aranżował muzykę są (oprócz Stinga i Bottiego) David Sanborn, Bobby McFerrin, Al Jarreau i Manhattan Transfer. Artysta za kluczowe doświadczenie muzyczne swojego życia uważa pracę z Gilem Evansem (od 1982 roku do śmierci Evansa w 1988).

W latach 1990-tych Goldstein zajął się kompozycją dla filmu. Jego ścieżki można usłyszeć w Radio Inside (1994), I Love You, I Love You Not (1997) i Simply Irresistible (1999). Artysta wciąż pozostaje wziętym akordeonistą: to jego akordeon słycać w filmie Frida (2002).

Trudno w to uwierzyć, ale to prawda: to on będzie dyrygował Sinfonią Varsovią podczas widowiska Marcus+ 20-go sierpnia na scenie plenerowej Polskiej Filharmonii Bałtyckiej.

gilgoldstein.us

Sinfonia Varsovia

Yehudi Menuhin (pierwszy gościnny dyrygent orkiestry tuż po jej założeniu w 1984 roku) powiedział: „Praca z żadną inną orkiestrą nie dała mi tyle satysfakcji, co moja praca w charakterze solisty i dyrygenta z orkiestrą Sinfonia Varsovia.” Martha Argerich, wybitna argentyńska pianistka: „...są cudowni, są jedną z najlepszych orkiestr nie tylko w Polsce. Pierwsza klasa.”

Sinfonia Varsovia to polski produkt eksportowy, o którego jakość artystyczną i muzyczną dbają Krzysztof Penderecki (od 2003 roku) oraz światowej sławy francuski dyrygent Marc Minkowski (od 2008 roku).

Oficjalna strona orkiestry wymienia najbardziej prestiżowe sale koncertowe świata, w których występowała Sinfonia: nowojorska Carnegie Hall, Théâtre des Champs Elysées w Paryżu, Barbican Centre w Londynie, wiedeńska Musikverein, Teatro Colon w Buenos Aires, Suntory Hall w Tokio, Herkulessaal w Monachium. Orkiestra grała na festiwalach w Salzburgu, Gstaad (Festiwal Yehudi Menuhina), Aix-en-Provence, Montreux, La Roque d'Anthéron, Szlezwiku-Holsztynie, Festiwalu Pablo Casals, Würzburgu, Alte Oper (Frankfurt nad Menem), Festiwalu Muzyki na Morzu, Festiwalu Beethovena w Bonn i wielu innych.

Nie bez znaczenia dla wydarzenia jakim jest festiwal Solidarity of Arts i widowisko Marcus+ jest fakt, że ideą od lat przyświecającą działalności orkiestry jest promocja najbardziej utalentowanych polskich muzyków najmłodszego pokolenia.

sinfoniavarsovia.org

I, CULTURE Orchestra Koncert inauguracyjny Polska Filharmonia Bałtycka, 24 sierpnia, środa, godzina 19:00

WSTĘP WOLNY

Prokofiew Suita scytyjska op. 20

Szymanowski IV Symfonia koncertująca op. 60

Szostakowicz V Symfonia d-moll op. 47

Paweł Kotla – dyrygent

Peter Jablonski – fortepian

Koncert inauguracyjny I, CULTURE Orchestra to wyjątkowy punkt programu **Solidarity of Arts 2011**.

To unikatowe i nowatorskie przedsięwzięcie Instytutu Adama Mickiewicza jest jednym z filarów Zagranicznego Programu Kulturalnego Polskiej Prezydencji 2011. I, CULTURE Orchestra składa się ze 107 utalentowanych młodych muzyków z Polski oraz z krajów Partnerstwa Wschodniego: Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy. Ich wybór spośród ponad 600 kandydatów dokonał międzynarodowy zespół specjalistów orkiestrowych, któremu przewodniczył dyrektor artystyczny orkiestry Paweł Kotla.

Podczas trzytygodniowej rezydencji artystycznej w Gdańsku muzycy I, CULTURE Orchestra będą uczestniczyć w zajęciach pod kierunkiem najwybitniejszych wykładowców z czołowych europejskich zespołów orkiestrowych, takich jak: London Symphony Orchestra, Opera de Lyon, Philharmonia Orchestra, City of Birmingham Symphony Orchestra i Metropolitan Opera. W tym czasie młodzi artyści będą mieli okazję współpracować z legendarnym kapelmistrzem Academy of St Martin in the Fields, Sir Nevillem Marrinerem, jedną z gwiazd pierwszej edycji **Solidarity of Arts**. Taki wyjątkowy sposób pracy, angażujący największe autorytety w dziedzinie kształcenia orkiestrowego, ma zapewnić zespołowi wysoki poziom artystyczny. I, CULTURE Orchestra będzie największym w dotychczasowej historii Europy miejscem spotkania młodych muzycznych talentów ze Wschodu z doświadczonymi w grze orkiestrowej muzykami z Zachodu.

Chęć współpracy z orkiestrą potwierdzili także wybitni soliści: pianista Peter Jablonski i skrzypaczka Arabella Steinbacher. To właśnie Peter Jablonski będzie gwiazdą koncertu I, CULTURE Orchestra 24-go sierpnia w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej.

Już jesienią 2011 roku orkiestra wystąpi w najsłynniejszych salach koncertowych Europy: Berliner Philharmonie, Conservatoire Royal de Bruxelles (Bozar), Royal Festival Hall w Londynie i Teatro Real w Madrycie, a także w Sztokholmie, Lublinie i Kijowie.

Projekt I, CULTURE Orchestra powstał w ramach Zagranicznego Programu Kulturalnego Polskiej Prezydencji 2011 organizowanego przez Instytut Adama Mickiewicza.

orchestra.iam.pl

ORKIESTRĘ WSPIERAJĄ

Paweł Kotla

Paweł Kotla urodził się w Szczecinie w 1972 roku. Ukończył dyrygenturę symfoniczno-operową na Akademii Muzycznej w Warszawie oraz muzykologię i praktykę wykonawczą na Uniwersytecie w Oxfordzie. Wśród wybitnych światowych dyrygentów, z którymi pracował są Sir Colin Davis, Sir Simon Rattle, Sir Neville Marriner, Yuri Temirkanov i Andrew Parrott. Wszyscy wypowiadają się o nim entuzjastycznie, podkreślając talent, doskonałą technikę i oddanie muzyce. Kotla był etatowym dyrygentem London Symphony Orchestra, dyrektorem artystycznym Oxford Symphonic Orchestra oraz Oxford University Philharmonia. Oprócz opery, muzyki współczesnej i kanonu 19-go wieku jest zapalonym wykonawcą muzyki dawnej. Wielka Brytania i Polska to jego muzyczne ojczyzny, ale dyrygował także w Szwecji, Niemczech, Austrii, Czechach, Rosji, Brazylii i Francji z takimi orkiestrami jak Orquestra Sinfônica Municipal de São Paulo, Drottningholm Barockensemble, City of Birmingham Symphony Orchestra, Birmingham Contemporary Music Group, King's Chamber Orchestra, Leicester Symphony Orchestra, Nottingham Philharmonic, London Symphony Orchestra, Orkiestra Filharmonii Narodowej w Warszawie, Orkiestra Akademii Beethovenowskiej w Krakowie. W kwietniu 2009 roku, jako pierwszy polski dyrygent swojego pokolenia dyrygował słynną Orkiestrą Symfoniczną w Sankt Petersburgu. W marcu 2008 roku otrzymał prestiżową propozycję dyrygowania Orkiestrą Młodzieżową Unii Europejskiej podczas koncertu w Strasbourgu otwierającego obchody 50-tej rocznicy istnienia Parlamentu Europejskiego. W ten sposób stał się pierwszym polskim dyrygentem w grupie takich mistrzów jak Leonard Bernstein, Claudio Abbado czy Herbert von Karajan, którzy w przeszłości dyrygowali tą znakomitą orkiestrą.

Paweł Kotla w roli dyrektora artystycznego I, CULTURE Orchestra to wielki zaszczyt dla tego wspaniałego muzyka, ale także atut jednego z największych polskich projektów kulturalnych 2011 roku.

pavelkotla.co.uk

Peter Jablonski

Washington Post napisał, że pianista Peter Jablonski nie jest zwykłym wirtuozem. Jest wirtuozem, po wysłuchaniu którego może się zdarzyć, że będziemy musieli przemyśleć od nowa utwór, który (wydawało nam się) znamy od dawna. Artysta urodził się w Szwecji. Zanim skończył dziesięć lat, jego grę na bębnach chwalił Miles Davis. Jako jedenastolatek na dobre zajął się fortepianem. Koncertował na wszystkich pięciu kontynentach z takimi orkiestrami jak Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, the Philharmonia, BBC Symphony, Leipzig Gewandhaus, Tonhalle Zurich, La Scala Philharmonic, NHK Tokyo. Dyrygowali im (i jemu) tacy mistrzowie jak Riccardo Chailly, Myung-Whun Chung, Charles Dutoit, Valery Gergiev, Vladimir Ashkenazy, Daniele Gatti, Kurt Sanderling i Esa-Pekka Salonen. Jednym z wielu prestiżowych wyróżnień które spotkały artystę było wydanie w Marcu 2010 roku jego koncertowego wykonania Drugiej Rapsodii Gershwina przez BBC Music Magazine. Dla muzycznych znawców to wspaniała wiadomość, że Peter Jablonski będzie gwiazdą premierowego koncertu I, CULTURE Orchestra podczas Solidarity of Arts 2011.

peterjablonski.com

SPRAWA OPERACYJNEGO ROZPOZNANIA: PREMIERA SPEKTAKLU W REŻYSERII ZBIGNIEWA BRZOZY

Teatr Wybrzeże, 27 sierpnia,
sobota, godzina 19:00

BILETY: Kasy Teatru Wybrzeże (tel. 58 301 13 28)

Źródło: Teatr Wybrzeże, Gdańsk

W Teatrze Wybrzeże trwają próby do spektaklu „Sprawa operacyjnego rozpoznania” na podstawie „Płomieni” Stanisława Brzozowskiego i historii ruchu Wolność i Pokój. Reżyseruje Zbigniew Brzoza, scenografię przygotowuje Marcin Jarnuszkiewicz. Premiera spektaklu odbędzie się w sobotę, 27-go sierpnia o godzinie 19:00 na Scenie Malarnia w ramach Festiwalu **Solidarity of Arts**. Napisane przez Stanisława Brzozowskiego w 1907 roku „Płomienie” zostały kiedyś nazwane „pierwszą polską powieścią intelektualną”. I faktycznie: ładunek intelektualny tej odpowiedzi na „Biesy” Dostojewskiego jest niezwykle, w zasadzie bezprecedensowy w historii polskiej literatury. To imponująca ideowa panorama okresu przełomu XIX i XX wieku, głębokie i, powiedzmy to, piękne świadectwo pewnej, bardzo charakterystycznej epoki, jej idei, polityki i moralności. No właśnie... Dlaczego więc po tę powieść, tak bardzo związaną z konkretnym momentem w historii warto sięgać dziś i to w teatrze?

Bo „Płomienie” to nie tylko historia pewnej grupy ludzi w pewnych minionych czasach. To także, a może przede wszystkim, opowieść o niezgodzie na niesprawiedliwość, imperatywie działania, o odwadze i gotowości płacenia za nią najwyższej ceny. „Płomienie” to historia zaangażowania. I jako taka wyraźnie wychodzi poza ramy przełomu XIX i XX wieku. To doskonały punkt wyjścia do opowiadania o innych historiach zaangażowania, nawet – pozornie – bardzo odległych od losów członków Narodnej Woli. Na przykład o powstałym w połowie lat 80-tych XX wieku w Polsce pacyfistycznym ruchu Wolność i Pokój.

Bohdan Cywiński w „Rodowodach niepokornych” pisze: »„Płomienie” (...) stanowią nie tylko pomnik dla dokonań terrorystów, są także podkreśleniem zaszczerpienia się tradycji rewolucyjnej. Podkreśleniem tak wyrazistym, że aż okrutnym dla czytelnika przywykłego czcić sztandary tylko biało-czerwone. Michał Kaniowski, bohater powieści, jest polskim szlachcicem z uczciwego, patriotycznego i katolickiego domu, zrywa jednak z tą tradycją rodzinną, by, wyklęty przez dom

i środowisko stać się uczestnikiem zamachów terrorystycznych w gronie narodowolców. (...) Poświęciwszy terroryzmowi rosyjskiemu siły, zdrowie i długie lata życia spędzone w twierdzy szlisselburskiej, pozbawiony towarzyszy walki, którzy poginęli na szubienicach (...) dożywa ostatnich lat w gnieździe rodzinnym, lecz w osamotnieniu – porzucone przezeń środowisko nie przyjmuje go z powrotem ani on do niego duchowo nie powróci«.

Impulsem do powstania ruchu Wolność i Pokój była obrona Marka Adamkiewicza, szczecińskiego działacza opozycji antykomunistycznej, który protestując przeciwko zobowiązaniom do sojuszu z Armią Radziecką i obrony ustroju PRL odmówił złożenia przysięgi wojskowej, za co w grudniu 1984 roku został skazany na karę więzienia. W ramach protestu w połowie marca 1985 roku przeprowadzono w Podkowie Leśnej głódówkę. Zakończyła się ona konferencją, na której zapowiedziano powołanie ruchu pokojowego, co nastąpiło formalnie 14 kwietnia 1985 w Krakowie. Ruch Wolność i Pokój w swoich działaniach stosował metodę nieposłuszeństwa obywatelskiego i happeningów, skupiał się na postulatach pacyfistycznych i ekologicznych. Był więc na swój sposób realizacją idei rewolucji obyczajowej 1968.

Gdzie jest więc wspólny mianownik między bohaterami „Płomieni” a WiPowcami? Na pierwszy rzut oka znaleźć go trudno: z jednej strony mamy przecież do czynienia z terrorystami, z drugiej pacyfistami. Metody działania tych grup były, mówiąc delikatnie, różne. Różne też – i to radykalnie – były konteksty historyczne, momenty, w których te grupy działały... Ale jak mówi jeden z WiPowców: „Łączyć nas będzie niezgoda na zło, ucisk, nietolerancję, obojętność wobec cierpienia”. Nie ma żadnych wątpliwości: Michał Kaniowski kierował się identycznym motto i z pewnością pod takim zdaniem by się podpisał. Trzeba też pamiętać o tym, że „Płomienie” były silną inspiracją nie tylko dla WiPu, ale także dla, upraszczając, całej opozycji antykomunistycznej. Wspomniana niezgoda na niesprawiedliwość i silny imperatyw działania na rzecz zmiany rzeczywistości wyraźnie łączyły bohaterów tych – jak się okazuje wcale nie tak różnych – historii. Nawet jeśli metody były różne, to zaangażowanie było to samo. I o nim – i to w roku Stanisława Brzozowskiego – chcemy opowiedzieć. Chcemy przypomnieć, czym jest zaangażowanie, z jakimi reakcjami się spotyka, jakie może mieć konsekwencje i także, czego nie ukrywamy, do niego zachęcać...

na podstawie „Płomieni” Stanisława Brzozowskiego i historii ruchu Wolność i Pokój
„Sprawa operacyjnego rozpoznania”

Adaptacja: **Zbigniew Brzoza, Wojciech Zrałek-Kossakowski**

Reżyseria: **Zbigniew Brzoza**

Dramaturgia: **Wojtek Zrałek-Kossakowski**

Scenografia: **Marcin Jarnuszkiewicz**

Muzyka: **Marcin Zabrocki**

Występują: **Dorota Androsz, Piotr Biedroń, Michał Jaros** (gościnnie), **Robert Ninkiewicz, Michał Wielewicki** (gościnnie), **Piotr Witkowski** (gościnnie, student PWSFTiTV)

teatrwybrzeze.pl

teatrwybrzeze

Zbigniew Brzoza

Zbigniew Brzoza jest polskim reżyserem teatralnym, byłym stypendystą POL-KULu i Reutersa, absolwentem Wydziału Prawa na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1997 roku był dyrektorem artystycznym Teatru Studio w Warszawie (za jego kadencji reżyserowali w nim między innymi Krzysztof Warlikowski, Piotr Cieplak, Oskaras Koršunovas, Gábor Zsámbeki, Rimas Tuminas, Agnieszka Wróblewska, Magdalena Łazarkiewicz, Piotr Łazarkiewicz i Mariusz Grzegorzek), wykładał też w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej, Teatralnej i Telewizyjnej w Łodzi. W latach 2008 i 2009 roku był dyrektorem artystycznym Teatru Nowego im. Kazimierza Dejmka w Łodzi.

Spektakle Zbigniewa Brzozy były wystawiane na licznych festiwalach krajowych i zagranicznych. W Wilnie „Godzina, w której nie wiedzieliśmy nic o sobie nawzajem”, „Nareszcie koniec” na Międzynarodowym Festiwalu Monodramów w Sztokholmie, „Antygona” w Budapeszcie, „Zbrodnia z premedytacją” wg Gombrowicza na Kaliskich Spotkaniach Teatralnych – Festiwalu Sztuki Aktorskiej oraz na Warszawskich Spotkaniach Teatralnych. Reżyser jest laureatem Złotej Maski za najlepszą reżyserię dla spektaklu „Przemiana” (1993), a także trzech nagród za „Zbrodnię z Premedytacją”: Grand Prix na 36. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych (1996), Złotej Maski za najlepszą reżyserię (1996) oraz Złamany Szlaban na VIII Międzynarodowym Festiwalu „Na granicy” w Cieszynie.

Wojtek Zrałek-Kossakowski

Dramaturg i animator życia muzycznego. Jako dramaturg pracował m.in. z Natalią Korczakowską, Krzysztofem Minkowskim, Katarzyną Raduszyńską. Aktywnie uczestniczy w projektach artystycznych, obok teatru związanych przede wszystkim z muzyką jazzową i współczesną. Prowadzi eksperymentalny kolektyw muzyczno - DJ-ski „Zralex”, a w radiojazz.fm poświęconą awangardzie muzycznej audycję „Wolna Polska”. Muzyczny kurator Centrum Kultury Nowy Wspaniały Świat, organizator cyklu koncertowego Wolne niedziele.

Członek zespołu Krytyki Politycznej. Także tłumacz, okazjonalnie publicysta (poza „Krytyką Polityczną” m.in. "Nowa Fantastyka" i "Kultura Popularna"), podobno popisuje doktorat z zakresu socjologii.

Marcin Jarnuszkiewicz

Scenograf i reżyser. Absolwent Wydziału Architektury Wnętrz Warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych i Wydziału Reżyserii. Debiutował scenografią do głośnej inscenizacji Balladyny Słowackiego w reżyserii Adama Hanuszkiewicza Teatr Narodowy, 1974). Autor scenografii do Komedii Omyłek Shakespeare'a w reżyserii Zbigniewa Brzozy (Teatr Wybrzeże, 2007). Laureat wielu nagród artystycznych, m.in. za scenografię do spektaklu Geza–Dzieciak Háya w reżyserii Zbigniewa Brzozy (VI Festiwal Dramaturgii Współczesnej w Zabrze), za reżyserię spektaklu Dzikie Łabędzie wg Andersena (XXI Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek w Opolu).

LA RÉVOLTE DES ORGUES

Polska Filharmonia Bałtycka, 2 września, piątek, godzina 19:00

WSTĘP WOLNY

wydruk zaproszeń on-line ze strony www.filharmonia.gda.pl
lub odbiór bezpośrednio w kasie filharmonii (58 320 62 62).

(źródło: Polska Filharmonia Bałtycka)

- * orkiestra organowa pod wodzą legendarnego JEANA GUILLOU
- * polska premiera międzynarodowego projektu
- * światowa premiera utworu Pawła Szymańskiego
- * Dziewięciu światowej sławy organistów
- * wielkie organy symfoniczne, 8 pozytywów, fortepian, dyrygent, perkusja

O wyjątkowości tego projektu decyduje fakt, że wszystkie instrumenty „muzycznego buntu” (organy, pozytywy i fortepian) będą rozmieszczone w całej przestrzeni akustycznej Sali Koncertowej na Ołowiance. Publiczność znajdzie się w centrum akcji muzycznej, w prowadzonej przestrzennie dyskusji i polemice dźwięków.

Do uczestników „muzycznego buntu” zaliczają się:

Jean Guillou: autorytet i legenda świata muzycznego, organista tytularny kościoła św. Eustachego w Paryżu (Francja)

Martin Baker: organista tytularny z Westminster (Wielka Brytania)

Winfried Böinig: organista Katedry Kolońskiej (Niemcy)

Bernhard Buttman: organista tytularny kościoła św. Sebalda w Norymberdze (Niemcy)

Jürgen Geiger: organista z Monachium (Niemcy)

Filipe Verissimo: organista tytularny kościoła Lapa w Porto (Portugalia)

Roberto Bonetto: organista z Werony (Włochy)

Hansjörg Albrecht: dyrygent Münchner Bachchor w Monachium (Niemcy)

Roman Perucki: organista Katedry Oliwskiej (Polska)

Hélène Colombotti: perkusja (Francja)

Johannes Skudlik: dyrygent (Niemcy)

W programie:

JEAN GUILLOU

La Révolte des Orgues
Colloque No.5

Improwizacja na temat impresji filmowej „Solidarność”
dzięki wsparciu Video Studio Gdańsk

PAWEŁ SZYMAŃSKI

Cztery tańce heweliańskie - światowa premiera
dzięki wsparciu Ernst von Siemens Musik Foundation

JAN SEBASTIAN BACH

Koncert na 5 instrumentów

filharmonia.gda.pl

Jean Guillou

Jean Guillou urodził się w 1930 roku w Angers we Francji. Jest żywą legendą swojego rzemiosła, Milesem Davisem muzyki organowej. Jako samouk w wieku 12 lat zaczął pełnić funkcję organisty w lokalnym kościele St. Serge. W latach 1945-1955 studiował w Konserwatorium Paryskim, a jego nauczycielami byli Marcel Dupré, Maurice Duruflé i Olivier Messiaen. Jean Guillou ustanowił własne standardy we wszystkich dziedzinach swojej profesji:

Jako wykonawca znacznie poszerzył techniczne możliwości gry na organach: jest jedynym muzykiem, który zagrał (i nagrał) sonatę na fortepian Juliusa Reubke w dwóch wersjach: organowej i fortepianowej.

Jako kompozytor stworzył między innymi własny wszechświat (między innymi) trzema symfoniami, dwoma koncertami fortepianowymi, koncertem puzonowym i kompozycjami na orkiestrę kameralną.

Jako improwizator uwolnił siebie (i innych) od schematów przeszłości związanych z grą na organach.

Jako wynalazca wprowadził (fizycznie) nowe innowacyjne elementy do instrumentów między innymi w Alpe d'Huez, w konserwatorium w Neapolu, Zürich Tonhalle, oraz w Kościele Portugalskim w Rzymie.

To właśnie w umyśle Guillou-wynalazcy (równouprawnionym z umysłem Guillou-kompozytora) narodziła się niezwykle skomplikowana technicznie idea La Révolte des Orgues.

Wreszcie, jako autor, publikował nie tylko o muzyce, ale także poeta i literat.

Jako nauczyciel wykładał od 1975 do 2005 kurs mistrzowski w Zürichu, kształtując wrażliwość ponad 300 młodych muzyków z całego świata. Jean Guillou od 1963 pełni funkcję organisty tytularnego

w kościele św. Eustachego w Paryżu.

jeanguillou.org